

Musiikkiopetuksen tarjoaminen varhaiskasvatuksessa

Sivistyslautakunta 23.05.2023 § 52
449/12.07.00/2023

Mäntsälän kunnan ja Porvoonseudun musiikkiopiston Mäntsälän toimipisteen kanssa on kokeiltu toimintavuoden 2022-2023 aikana musiikkiopetuksen tarjoamista varhaiskasvatuksessa. Kokeilu on tehty kahdessa päiväkodissa: Hyökännummen päiväkotit ja Mustamäen päiväkotit. Näissä yksiköissä on kokeiltu pienten lasten muskaritoimintaa ja toiminnan tuottaja on ollut Porvoonseudun musiikkiopisto. Kokeilu on suunniteltu yhteistyössä Mäntsälän kunnan varhaiskasvatuksen ja musiikkiopiston kesken. Kokeilua on arvioitu vuoden 2022 lopussa ja keväällä 2023. Tulokset kokeilusta ovat olleet myönteiset.

Porvoonseudun musiikkiopiston nykyinen päiväkotiyhteistyö

Porvoonseudun musiikkiopiston muskaritoiminta alkoi pilottihankkeena musiikkiopiston Loviisan toimipisteessä 2017, Pornaisissa 2019 ja Porvoossa 2020. Pilottivaiheessa palveluiden järjestämistä tuki Aktia-säätiö. Edellä mainituissa kunnissa toiminta on jatkunut ja on käynnissä tällä hetkellä.

Muskaritoiminnan toteuttaminen on valmisteltu kuntien varhaiskasvatuspalveluiden kanssa tiiviissä yhteistyössä ja musiikkiopiston arvio on, että yhteistyö on sujunut erinomaisesti nykyisten kumppanien kanssa. Yhteistyössä toteutuu vuorovaikutteisesti varhaiskasvatussuunnitelma ja musiikkileikkikoulun opetussuunnitelma. Muskaritoiminta on maksutonta lapsille ja perheille Loviisassa, Pornaisissa ja Porvoossa.

Muskariyhteistyön tavoitteet

Muskari on luonteva osa lapsen päiväkotipäivää ja koko päiväkotiryhmä henkilöstöineen osallistuu tunneille. Tämän hetkinen suunnitelma on, että toiminnan alussa muskariin ja taidekasvatukseen osallistuvat Mäntsälän varhaiskasvatuksessa 3-4-vuotiaat lapset. Jatkoa voidaan suunnitella 5-6-vuotiaille sisältäen eskarilaiset. Muskarissa tuetaan lapsen kasvua ja kehitystä musiikin keinoin laulaen, soittaen, liikkuen, lorutellen ja rytmittellen. Päiväkodin kanssa on mahdollista sopia yhteisiä teemoja. Toiminnan tavoitteena on, että muskarin laulut ja leikit siirtyvät muidenkin varhaiskasvatuksessa olevien iloksi. Tunneilla voidaan toteuttaa lasten ja henkilöstön toivelauluja, joiden tahdissa voi myös myös tanssia ja liikkua.

Musiikkiopiston päiväkodeista saaman palautteen mukaan lapset odottavat muskaripäivää innolla ja opettajasta on kiva mennä päiväkotiin, kun tuntee olevansa odotettu vieras. Perheille on merkittävä etu, että muskari on osa lapsen päiväkotipäivää. Toiminta on näin helpommin perheiden saavutettavissa ja lasta ei tarvitse erikseen kuljettaa illalla muskariin. Musiikkiopisto järjestää myös maksullisia muskarin iltaryhmiä.

Musiikinopetuksella on todettu olevan lapsen kehityksen kannalta myönteisiä vaikutuksia. Musiikin käyttäminen varhaiskasvatuksessa vaikuttaa myönteisesti taitoihin ja asioihin, joita lapsi tarvitsee elämässään. Yhteisöllisyyden, vuorovaikutuksen ja läsnäolon vahvistamiseen sekä kielen, matemaattisten aineiden, puheen, lukemaan ja kirjoittamisen oppimiseen. Lisäksi musiikilla on vaikutusta

keskittymiskykyyn, luovuuteen, mielikuvitukseen ja motorisiin taitoihin. Musiikki toimii myös tunteen tasolla, jolloin sen avulla on mahdollista tavoittaa kaikenikäiset ihmiset huolimatta heidän äidinkielestään. Pedagogisena tavoitteena on siis tukea lasten monipuolista kehittymistä ja siksi on tärkeää, että muskaritoiminta on päiväkodeissa säännöllistä.

Taidekasvatus päiväkodeissa on musiikkiopistonkin kannalta erittäin keskeinen ja tärkeä palvelumuoto. Mäntsälän kunnan ja musiikkiopiston tavoitteena on yhdessä taata lapsille jatkossakin hyvän ja mielenkiintoisen harrastuksen mahdollisuus taiteen perusopetuksen parissa mm. musiikkiopiston valmentavassa opetuksessa, musiikkiverstaassa, koulujen harrastemallissa ja varsinaisessa soitin- ja laulun opetuksessa. Siirtyminen taiteen perusopetuksen piiriin on kuntalaisille nykykäytänteiden mukaan helppoa ja yksinkertaista, koska taiteen perusopetuksen taikapiiriin pariin pääsee ilmoittautumalla. Musiikkiopisto antaa myös edellytykset ammatillisiin opintoihin. Muskaritoiminta mahdollistaa kielellisen kehityksen tukemisen päiväkodeissa sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön musiikkikasvatuksen osaamisen kehittymisen samanaikaisopettajuuden avulla.

Toiminnan järjestämisen kustannukset

A. Maksuttoman ja päiväkotipäivän aikana annettavan muskarin kokonaiskustannukset kunnille muodostuvat seuraavasti:

- arvio laaditaan varhaiskasvatuspäivän aikana kaikissa kunnissa annetun maksuttoman muskarin palveluiden kokonaiskustannuksien pohjalta
- arvio laaditaan vuoden 2023 valtiosuuden perusteella
- lasketaan ryhmäkohtainen vuotuinen hinta-arvio
- ryhmäkohtainen hinta vaihtelee oppitunnin pituuden perusteella (45-30 min.)

B. Maksuttoman muskarin kokonaiskulut vuonna 2023 ja arvio vuosikustannuksista:

Porvoon seudun musiikkiopiston kokonaiskulut

(Loviisa, Pornainen, Porvoo) 472 752 euroa

- arvion perusteena OPH:n tuntikustannuslaskelma euroa/opetustunti, ei sis. kiinteistökuja 80 euroa
- arvioitu opetukseen käytetty viikkotuntimäärä 169 vktuntia
- arvio opetukseen käytetyistä vuositunneista 5 915 vuosituntia

Opetuksen valtiosuus 2023 294 158 euroa

Opetuksen nettomenot (kate) 178 593 euroa

- joka jaetaan ryhmien kokonaismäärällä 182 ryhmää
- saadaan kunnille ryhmäkoht. maksu/vuosi 981,28 euroa (euroa/ryhmä/45 min. oppitunti/35 vkoa)
- saadaan kunnille ryhmäkoht. maksu/vuosi 654,19 euroa (euroa/ryhmä/30 min. oppitunti/35 vkoa)

Koko lukuvuoden kestävä palvelu 34 344 euroa

- ryhmiä 35 (kunnalliset ja yksityiset)
- ryhmäkohtainen kustannus 981,28 euroa
- opetusviikkoja 35

Arvio syksyn 2023 kustannuksista 15 700 euroa

- ryhmiä 35
- ryhmäkohtainen kustannus 981,28 euroa
- Toiminta-aika 1.8-31.12.2023, 16 vko

Muskaritoimintaa on tällä hetkellä tarjottu Mäntsälässä säännöllisesti osassa yksityisistä päiväkodeista, joissa se on ollut perheille maksullista. Jos toimintaa laajennetaan kunnallisiin päiväkoteihin, on tärkeää huolehtia siitä, että yksityiset päiväkodit eivät joudu epäsuotuisaan asemaan suhteessa kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Siksi lasketut kustannukset on arvioitu kattavan kunnalliset ja yksityiset päiväkodit niin, että kunta ostaa palvelun Porvoonseudun musiikkiopistolta. Samalla huolehditaan siitä, että musiikinopetus on tasavertaisesti kaikkien lasten saatavilla riippumatta siitä, onko lapsi kunnallisessa vai yksityisessä varhaiskasvatuksessa.

Muskaritoiminnan laajentamisella koko varhaiskasvatukseen on vaikutus varhaiskasvatuksen vuoden 2023 talousarvioon. Vuoden 2023 alussa arvioitiin, että toiminnan laajentamisen kustannukset pystytään kattamaan varhaiskasvatuksen talousarvion sisältä. Koko kunnan osalta vuoden 2023 talousarvion toteutumasta voidaan todeta, että palkkoihin varatut rahat eivät tule riittämään, koska kunta-alojen palkkaratkaisuissa toteutui ns. perälautaratkaisu yksityisten sopimusalojen solmittua työehtosopimukset talvella 2023. Kunta-alan palkat nuosevat vuonna 2023 ennakoitua enemmän ja Mäntsälän kunta joutuu tekemään lisätalousarvion nousseiden palkkakustannusten takia.

Valmistelija	Sivistysjohtaja Timo Ahvo, sähköposti timo.ahvo(@)mantsala.fi Varhaiskasvatuspäällikkö Karoliina Purola, sähköposti karoliina.purola(@)mantsala.fi Porvoonseudun musiikkiopiston rehtori Felix von Willebrand, sähköposti felix.von.willebrand(@)porvoo.fi
Esittelijä	Sivistysjohtaja Ahvo Timo
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta hyväksyy musiikinopetuksen käynnistämisen varhaiskasvatuksessa syksyllä 2023. Lautakunta antaa varhaiskasvatuspäällikölle ja sivistysjohtajalle valtuudet sopimuksen tekemiseen muskaritoiminnasta Porvoonseudun musiikkiopiston ja Mäntsälän kunnan kesken toimintavuodelle 2023-2024.
Käsittely	Porvoonseudun musiikkiopiston rehtori Felix von Willebrand esitteli asiaa kokouksessa.
Päätös	Hyväksyttiin ehdotuksen mukaan.